

Hur ska basstråken i en slutavverkning dras för att man ska minimera den totala skotningssträckan och samtidigt undvika markskador? Ja, snart kan planeraren få hjälp med detta viktiga beslut med ett nytt system som Skogforsk utvecklar. Systemet är interaktivt, planeraren kan testa olika placering av avlägg och överfarter över blöta marker och se hur det påverkar det totala skotningsavståndet direkt i fält på sin surfplatta. Systemet ska testas praktiskt under 2015.

Under de senaste åren har alltmer forskning visat de negativa effekterna av spårbildning vid drivning. Det är i basstråken, där skotaren kör flera gånger, som de stora markskadorna uppstår. Med en bra planering och förläggning av basstråken kan spårbildning minskas väsentligt.

Sedan några år finns en heltäckande digital terrängmodell baserad på Lantmäteriets laserskanning. Denna ger en god bild av topografin på ett avverkningsobjekt och man kan se var det kan förväntas vara blöta marker där ytvatten ansamlas. I en så kallad markfuktighetskarta är sådana områden blåmarkerade, vilket är en tydlig signal om att man inte bör dra basstråk där.

Men Lantmäteriets laserskanning kan även användas för att bedöma skogens virkesförråd i olika delar av beståndet, skattningen görs för pixlar på cirka 100 kvadratmeter.

Skogforsk utvecklar nu ett verktyg som kombinerar dessa två datakällor. Det kallas BesT, vilket står för Beslutsstöd Traktplanering. Planeraren anger lämpliga platser för avläggningen för ett slutavverkningsbestånd och modellen räknar

ut hur basstråken ska dras för att minimera den totala skotningssträckan. Beräkningen baseras bland annat på virkesförrådet i olika delar av beståndet.

Modellen lägger inga basstråk i känsliga, ”blå” områden, men planeraren kan ange en eller flera överfarter, det vill säga platser som bedöms kunna klara sig utan markskador om man använder broar eller risar extra mycket. Då räknar modellen fram en ny sträckning av basstråken – en sträckning som minimerar den totala körsträckan utifrån de nya förutsättningarna. Modellen kan således också användas för att utvärdera planerarens eget förslag.

Planeringsverktyget ska kunna användas på kontordatorn eller ute i fält på en vanlig surfplatta med ett kartverktyg, om uppkoppling finns. Planeraren kan testa olika alternativa placeringar av avlägg och överfarter genom att klicka på kartan – och direkt se hur skotningssträckan ändras. En känslighetsanalys ”på stubben” helt enkelt.

Under 2016 är målet att implementera denna modell på minst två skogsföretag.

Karin Westlund
018-18 85 30
karin.westlund@skogforsk.se

Gert Andersson
018-18 85 67
gert.andersson@skogforsk.se

NÄSTA
GENERATIONS
DRIVNINGSPLANERING
BesT-Way